



להתפטר? מדוע? מה פיתאום?

סוכן חשאי 000

חוסר-אחריות טוטאלי, מוכרחה השחיתות לשגשג. אך אם לציבור לא איכפת, ודי לו בסקנדל השבועי העסיסי - אין פיתרון. הציבור זוכה בדיוק בחבריה הכנסת שהוא ראוי להם, ואינו זוכה בחבריה הכנסת שאינו ראוי להם.

היועץ המימשלתי לממשלה פירסם, הנחיות "לח"כים וזטרים, ואומר להם מה לעשות כשגודע להם (או נדמה להם שגודע להם) על מעשי-שחיתות. זה נכון ויפה, אך זה נאיבי מאוד. הוא אומר להם לפנות למישרה, כמו כל אזרח אחר. פרשות-השחיתות הגדולות קשורות, בדרך כלל, באישי-ציבור. מכיוון שהיכולת לכך נתונה, לרוב, בידי אנשים הקשורים בשלטון, אלה הם גם גיבורי הפרשות הגדולות. המישרה תהסס תמיד לפעול נגד אנשים כאלה. בהעדר לחץ ציבורי, לא תהיה פעולה. תמיד יש מחסור משוע בקציני-מישרה המוכנים להתאבד. די באיזכור "תיק אפרסק".

פרשת ידלין לא היתה מתגלה לעולם, אילו היינו מסתפקים בפנייה למישרה. רק הפירסום האחראי והבלתי-תיגלאה הכריח את המישרה לפעול. פירסום "אחראי" פירושו פירסום בכלי-תיקשורת, ללא מחסה של חסינות. העורך, היודע כי הוא צפוי למישפט על פי החוק (הדראקוני) לאיסור לשון-הרע, יבדוק שבע פעמים לפני שיפרסם דבר שאינו עמיד בבית-המישפט. אם ישגה בשיקול, ישלם את המחיר. ח"כ שגודע לו דבר-עוולה צריך לפנות למישרה. אם מעורבים בזה אנשי-ציבור בעלי-השפעה, עליו למסור את החומר לכלי-התקשורת. רק אם הגיע לכלל מסקנה כי שילטונות-החוק אינם פועלים כראוי, מותר לו, מבחינה מוסרית, להתחיל בפעילות פרלמנטרית. ורק במיקרים מיוחדים מאוד - למשל, כשהפרשה נוגעת לענייני-הכנסת עצמה, או כשהפרשה היא בעלת ממדים חריגים, ומעורבים בה אנשי-שלטון מרכזיים - מותר לו לסטות מנוהל זה. אחרי שיקול-דעת רב. במיקרה זה עליו להיות מוכן לשלם את המחיר ולהתפטר, אם יסתבר כי טעה.

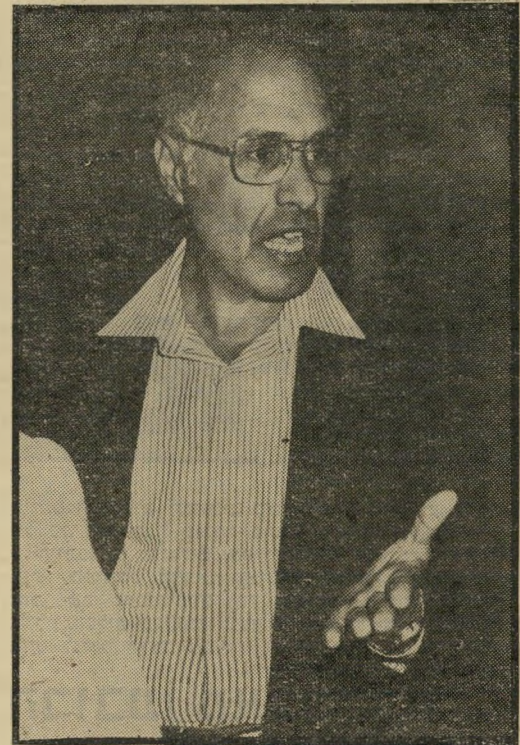
החלקם של כלי-התיקשורת בפרשה זו? מודעי רמס בשתי רגליו את עורך מהדורת-החדשות בטלוויזיה וכתבו, לשימתח הציבור, אך אם היו טעויות בשיקול מצד שני אלה, הן היו מיועזרות. הן מחייבות, לכל היותר, בדיקה ותיקון נוהלים. עקרונות, כאשר חבר-כנסת נוקט פעולה פרלמנטרית חשובה, ואינו מקובל לחשוך במיב שיקוליו, צריכים כלי-התיקשורת לדווח על כך. והאחריות צריכה להיות מופלת על חבריה הכנסת. שונה המצב כאשר העיתונאים יודעים היטב שמדובר בח"כ חסר-מצפון, הרגיל לשקר, ועושים עימו קנוניה מראש שיוכל לבצע את זממו. יש מיקרים כאלה. כאשר המאשים הוא ח"כ מסוג זה - וכל עיתונאי בכנסת יודע למי הכוונה, חייבים העיתונאים ההגונים לדעת, לכלול בדיווח הערה של הסתייגות ואזהרה. אך חשאי לא השתייך עד כה לחבורה זו. מותר היה לפרסם את הידיעה - אם כי בהירות. ואת הודעות המישרה על אחת כמה וכמה. ההתקפה הפרועה על כלי-התיקשורת היא בבחינת הקריאה "תפסו את הגנב!". המעי רכת הפוליטית רצתה להסיה את הדעת מעל עצמה. היא האשימה, כרגיל, את הראי.

העיקר הוא שהשבוע נחשפו שוב פניה של המערכת הפוליטית בישראל - והם פנים מכור ערים, מעוותים, מבחילים. הפוליטיקאים הכפישו איש את רעהו, השמיעו דברי בלע סאדיסטיים (וגם מודעי לא טמן את לשונו בצלחת). התגלתה תמונה של חוסר-אחריות מדהים. הסתבר כי למפלגות אין הרצון להטיל על חבריהם אף מינימום של נורמות מוסריות. ישראל היא, מן הסתם, המדינה היחידה בעולם שבה האשים שר אחד את עמיתו בכך שהוא חזק-הרוח, המובל מהתקפות חזרות של אישפיות - ושני השרים ממשויכים כהן בממשלה, שבת אחים גם יחד. ממשלה זו היא מאורת-נחשים, והמערכת הפוליטית כולה דומה לקני-הקוקייה. אך לנחשים נוח במאורחם. והקוקייה אוהבת את הקן שלה. ואם לציבור לא איכפת, ימשיכו הנחשים והקוקיות לקבוע את גורלו.

מעולם לא נחשפה שיטה כזויה זו בצורה כה חותכת. כי בעליה הקבועים הם משופי שפים מדי, מכרי שייתפסו בקלקלתם.

איש לשים קץ לשיטה זו? איש אומרים: לבטל את החסינות או לצמצמה.

פירוש הדבר: לשפוך את התינוק עם מיהאמבט. לפי אותו הגיון צריכים לחסל את חופש-הביטוי בכלל, מפני שפלוגי מנצל אותו לרעה; או להפסיק את התחר בורה המוסרית, מפני שנהגי-פסיכופאט דרס ילד. החסינות דרושה למילוי תפקידו האמיתי של ח"כ. הוא צריך לפקח, להתריע, ובמיקרה הצורך גם לפרסם. זהו חלק חיוני מחובת הפרלמנט לפקח על הרשות המבצעת. למניעת מעשי שרירות ולהגנה על האזרח. הצעה אחרת היא (שוב) להגביל את הפירסום באמי



ח"כ חשאי: נחשים וקוקיות

צעיה-תיקשורת. כך הציע ח"כ חיים הרצוג, אחד מגאוני הדור, לאסור את פירסום שמו של כל אדם, שיש נגדו חשד, עד שהוא מובא למישפט. אילו היה רעיון אוולדי זה מתקבל, פשוט לא היה מוגיע שום אישי-ציבור אייפעם למישפט. העיתונות לא היתה מגלה את מעשיו, כי העיתונות פועלת למען פירסום, ואינה אוגדת-מתנדבים של מודיעי מישרה. השחיתות והעוול היו חוגגים. (האם היה מותר לאליהו הנביא להשוף ולפרסם את מעשי אחאב ואיובל, כל עוד לא הובאו לפני שופט? ומי היה מביא אותם לפני שופט?)

כד אלה הן שטויות, כדשון המעטה. יש פיתרון פשוט לבעיה. הציבור בחר בח"כ חשאי. ליתר דיוק: במיפלגה שהכניסה את ח"כ חשאי לרשימת המועמדים שלה. אם הציבור אינו רוצה בח"כים כאלה, איני נא ויבחר בהם או במיפלגותיהם! אילו ידעו המיפלגות שיש קשר בין רמת המועמדים שלהן ובין סיכוייהן בבחירות, היו נזהרות מאוד. אך כל עסקן בארץ מאמין - בצדק - שאין כל קשר כזה. לציבור-הבוחרים לא איכפת מי יישב בכנסת. נבל, שקרן, נוכל, כסיל, פסיכופאט, בור - הכל הולך. לולא כן, היה די במאורעות השבוע כדי שתישמע קריאה ציבורית להתפטרותו של חשאי, קריאה שאי-אפשר היה לעמוד בפניה. אילו קרה כן, היו עמיתיו של חשאי, אשר מהם למד את השיטה הפסודה, נזהרים בעתיד. כרגע אין חברה-כנסת אחראי למעשיו. במצב של

ישראלי המצוי זקוק לסקנדל השבועי שלו. שערוריה עסיסית שתמלא את עורקיו באדרנאלין ושתסיה את דעתו מן הבעיות האמיתיות של המדינה, שאין לו חשק להתמודד עימן. כאשר היה הפרולטריון של רומא השוקעת נתון במצב דומה, העניקו לו השילטונות, להם וקירקס" הלחם ניתן בחינם, בעזרת טובסידיות של השילטון. בקירקס התמודדו לודרים עד מוות והושלכו נוצרים לאריות רעבים.

קל לדמיין את ההתלהבות שהיתה אוחזת בהמוני הצופים אילו הצליח אחד הנוצרים להפוך את הקערה על פיה ולטרף את האריה. זה מה שקרה השבוע אצלנו. אמנם, יצחק מודעי טען בפירוש שאינו נוצרי, ואינו דומה לישוע. אך הוא חולל את הנס. בשידור טלוויזיוני אחד הביס את האריות, טרף אחדים מהם ונשאר קדוש מעונה. כל הכבוד.

עכשיו הוא רוכב על גל הרחמים הציבוריים למי שנפגע על לא עוול בכפא, ועל גל ההערצה הציבורית למי שתוקף ורומס וכוסח את יריביו. בינתיים נקבר הסקנדל המקורי תחת ערימות של דיבריהבל, כשכל פרשן המכבד את עצמו וכל פוליטיקאי הזקיק לפירסומת מוסיף אבן משלו לאגדרטה אדירה של התחסדות. מה קרה באמת? אילו מסקנות אמיתיות נובעות ממה שהתרחש?

בי הסקנדל הוא ח"כ יהודה חשאי, כשמו כן הוא: ח"כ אלמוני, חדש, אפור, חסר ברק אינטלקטואלי או הישגים מיוחדים שינחילו לו תהילה ופירסומת.

בכנסת עסק, בדרך כלל, בעבודה שחורה, תרתי משמע: הוא הממונה בסיעת-המערכ על הקנוניות הקטינות, שאין מפנים אליהן את הורקורים. אך בחשאי התקנא חשאי באותה חבורה עזיזה של ח"כים-המוטנים, השולפים מדי יום שפן שזי פירסומת מן המגנבעת. איך הם עושים זאת? איך משיגים פירסומת בכנסת? רק בדרך אחת: עלידי סקנדלים. אפשר להקים שערוריה במליאה או בוועדה, עלידי הצעה לסדר-היום או שאילתה. הדבר נעשה בדרך-כלל עלידי שיתוף-פעולה עם עיתונאי-זוטרי. זהו שיתוף-פעולה מבורך: הח"כ מפברק סקנדל עסיסי ומוסר אותו באופן בלעדי לעיתונאי המשתף עימו פעולה. ואילו העיתונאי זוכה בידיעה בלעדית על הסקנדל תמורת פירסומת יומימית לח"כ. שיטה זו אינה יוצרת כנסת טובה (דהיפך) או ח"כים בעלי רמה מוסרית (דהיפך), אך היא מתאימה בהחלט לרמה הכללית של ח"ים הפוליטיים בישראל.

אה חשאי והשכילה. איש לא שמע עליו. מה דרוש? סקנדל!

הוא שמע שמועות על איסדרים ברכישת דלק למדינה. שמועות אלה מתהלכות מזמן. כשם שמתהלכות שמועות רבות אחרות על המנהל הציבורי במדינה. הן מתהלכות גם במישרדיו של מבקר-המדינה. אדם מיומן היה מבחין מייד בעובדה שאין לשמועות אלה שום הוכחות, מיסמכים או עדויות. קל וחומר שאין בהן דבר המרשיע את השר מודעי בהפקת תועלת אישית מאי-הסדרים שהיו (אם בכלל היו). מה זה חשוב? לח"כ יש חסינות פרלמנטרית מוחלטת לפעולות שהוא עושה, במילוי תפקידו. הוא ראה איך עושים זאת עמיתיו המשופשים, ובנייהם שהגיעו לשרי אים באמנות השקר והבלוף. ייב חשאי וכתב שאילתה, שבה ייחס למודעי עבירות מפורשות, מבלי שהיה בידי שישן של הוכחה להאשמותיו. את השאילתה הגיש לעסקן ליברלי אחר, יו"ר הכנסת מנחם סבידור, שפסל אותה אך ניסח עימו (לדיברי חשאי) נוסח מתוקן. לא פחות שערורייתי, אך ביתניים יצא סבידור לאחד הטיולים האהובים עליו, וכשרצה חשאי להגיש את השאילתה, המתוקנת" נתקל במ"מ היו"ר, מאיר כהן, איש-חירות. כהן זה הוא אדם הגון ומרובע, בלי חוכמות, והוא פסל את השאילתה על פי הסעיף 38 בתקנון, הקובע כי שאילתה לא תכלי, "פירסום כל שם... תריצת מישפט...". וזהו עוברה שנשפחה לאחרימכן בכל הנווי כוח: השאילתה כלי לא הוגשה. אך ביתניים פירסם חשאי את השאילתה, והדברים התגלגלו כפי שהתגלגלו. ברור שגם כעבור חמישה חודשים אין בידי תימוכין כלשהם.